

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De sex remedijs [con]tra o[mn]em sup[er]biam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

De peccato

elationem proprie complacentie euitare poteris sicut Augustinus est. ut cum homo laudatur de suis bonis actibus: de illa laude non gaudeat propter se: puta ratione proprie complacentie: sed solum gaudeat de hoc propter utilitatem ex eius bonis primo provenientem. Et quod homo de seipso ingemiscat et doleat: et sibi ipse hoc displiceat quod alijs placet et ab alijs laudatur et studeat quod ab illa laude expressim amoveatur. et quod tamen laudetur quod opus quod laudatur totaliter in deum referat. **Bernardus.** Quid mihi de victoria laudem ascitibo: cum mea virtute non triumpho. Item diligenter debet inquirere in sequitur primus bona facta sua vituperat an ipse de hoc doleat propter peccatum proprium et non propter seipsum. Item an plene doleat si aliquis magis iustus de factis suis melioribus amplius vituperaret. Et si hoc inuenierit verisimiliter estimare poterit quod elationem proprie complacentie perfecte edomauerit. Tertio superbia se occultat sub specie humilitatis et singularis scitatis. Quod sicut Augustinus maxime apparet in his qui de mundi contemptu et de sordiditate vestibus in seipso gloriantur. Et ista exultatio superbie tanto est periculosior: quanto se ipse religionis et scitatis decipit. ut dicit Augustinus. Et tales in seipso quicquid de suis bonis actibus intus complacent sibi quod ex propria eorum complacentia totaliter absorbent. Unde sic sibi placentes deo multum displicent. ut dicit sanctus Augustinus. Cuius exemplo quod dammō silevi de accidisse sancto anthonio. **Quia** sibi quadam vice incidit quod nullum monachorum raro tempore in heremo sicut ipse deo seruisset. Ex quo etiam se existabat certioris superiorem. propter quem lapsum diuinitus statim sibi dictum est: alius esse in heremo se meliorem. Insinuans sibi de paulo prior heremita. quem accedente iussus est. Cuius vitam cum contemplantur fuisset: pro nihilo amplius suam vitam estimabat. Remedium ad expellendum superbiā. quod se sub specie humilitatis et sanctitatis occultat in hoc consistit quod homo cogitet quod nihil

potest ex seipso sine gratia dei. et quod nihil estimet omne bonum pro eum factum respectu eius quod facere debuisset: dicens se iuxta doctrinam christi seruū inutilem et indignum. **Recogitet etiam** quod ex se nihil habet nisi peccatum et quod se timeat sibi aliquid deesse de his quae pertinent ad necessitatem et ad augmentum salutis suae. et quicquid diligenter ista recordari voluerit: proculdubio omnem superbiā a corde suo eliminabit.

Sex remedia contra omnem superbiā et Remedia generalia contra omnem superbiā sunt sex. Primum est: consideratio vite sanctorum proteritorum quorum comparatio et omnis perfectio nostra imperfectio videtur. Cuius enim consideramus humilitatem beate virginis. austeritatem beati Iohannis baptista. puritatem Iohannis euāgeliste. largitatem beati Martini. et sic de alijs. tunc videmus manifeste quod vita nostra sit quod si nihil respectu sanctorum precedentium. unde **Gregorius. Qui vitam precedentium respicit quod in se gemere debeat subalio cognoscit.**

Secundum remedium est videre defectuosos homines. scilicet homines pauperes. cecos. claudos. leprosos. et sic de alijs. quod quilibet nostrum quantumcumque sanus et fortis: adhuc poterit fieri talis si deus permittet. hoc se cogitandum est nobis. ut sic per talem considerationem humiliemur. Tertium remedium est consideratio vilis seruitutis in qua homo est si ipse est superbus. quod est seruus diaboli. Unde **Iob. xli. Ipse enim est rex super omnes filios superbie. Et sicut quilibet rex habet regnare super suos subditos: sic et diabolus super superbos. Item sicut humiles sunt filii dei: qui dabit eis regnum pro hereditate patris. Sicut dicit **Lu. xii.** Nolite timere pro filio grex quod complacuit patri vestro dare vobis regnum. Sic et superbi sunt filii diaboli qui dabit eis infernum et eternum supplicium. Unde **Augustinus.** in epistola. Quae superbiu videns. filium esse diaboli non dubites. **Quartum est consideratio vilitatis proprii corporis.** Dum quomodo puer de vili materia concipitur. et in utero matris nutrit. **Se****

De inuidia

cūdo: quō in p̄nti vita est homovas ster
 corum. **Uñ** Mich. vi. **H**umilitatio
 in medio tui est. **Q**uod patz. qz om̄ia q̄
 exeunt de corpe humano tam abhomi
 nabilia sunt q̄ generāt nausēā ipsi hoī.
Quicum est exemplum humilitatis
 xp̄i. quia remediū tumoris ē humilitas
 xp̄i. **E**rubescat homo esse supbus. quia
 humil' fact' est de'. **I**ntolerabil' em̄ est
 illa supbia q̄ miles sedeat sup scamnuz
 cū rex sedeat iuxta eū sup terram. **Ber**
nardus Solus est magister vere humi
 litatis xp̄s. qui z humilitatem p̄bo do
 cuit. **Matth. xi.** **D**iscite a me quia mie
 sum z humilis corde. **E**t insup opemō/
 strauit se vsqz ad mortē exprobratissimā
 inclinādo. **E**t p̄ hoc tantū se humiliatū
 quantū se humiliare potuit. qz cū domi
 naret angelis immortalibz: dignatus ē
 seruire mortalibz. mozi p̄ mortalibus. z
 etiā occidi pro mortalibus **Aug.** **Q**ue
 supbia sanari p̄t. si humilitate dei non
 sanatur. **S**extum remediū est con
 sideratio illius districti iudicij: quod spe
 ciat' erit ad humiliandum supbos. vbi
 dñs abūdāter retribuet facientibz sup
 biam. **Esai. ij.** **D**ies dñi sup omnē su
 pbium z arrogātem. **Uñ** **Esai. xxvij.**
Pedibz conculcabitur corona superbie
Et nō solum supbus humiliabit in fu
 turo: sed etiā quādoqz humiliat' in p̄sen
 ti vita. **U**nde legitur exemplū. q̄ q̄daz
 aduocatus diues z potens p̄pter nimi
 am supbiam noluit hoībus pauperibz
 loqui: q̄ iusto dei iudicio postmodū isir/
 matus dixit se esse cecū. z sic se sub scā/
 no locauit. vel se sub lecto abscondit. **E**t
 quādo req̄situs fuit ab amicis vel cog
 natis suis. cur hoc faceret. **R**espondit
 qz cecus sum. z ad modū cecū operor
Et quando monitus fuit ob salutē ani
 me sue de p̄ceptione sacramentorum. sp̄
 respōdit: cecus sum. z sic miserabiliter
 sine omni contritōe z confessione. z sine
 sacramentis obiit. quia fm̄ dictū christi
Qui se exaltat humiliabitur.

Quando videndū est de inui
 dia. que fm̄ **Grego.** ideo ex su
 pbia nascitur. qz supbus inui
 det q̄ ali' sibi coequat. **E**t d̄
 inuidia hic dicēdo p̄mo ponemus ea q̄
 possunt valere ad detestatiōem hui' pec
 cati. **S**cdo quā sit pctm̄ veniale vel mor
 tale. **T**ertio rangemus aliqd de specie
 bus eius. **Q**uarto quō se occultat sub
 tripli sp̄ virtutū. **Q**uinto remedia con
 tra illud viciū. **¶** **Q**uantiū ad p̄
 mū sciendū. q̄ inuidia fm̄ **Aug.** est do
 lor aliene felicitatis. **E**t d̄ ab inuidēdo
 qz scz nō p̄t videre bona alioz. **J**ohes
 aut' damascen'. li. ij. ca. xiiij. dicit. **O**m̄
 nis iuidia est tristitia de alienis bonis.
Ad detestatiōem vero huius viciū fm̄
Suil. lugdunēn. p̄mo facit hoc. q̄ hoc
 viciū est peccatū in sp̄m̄ sanctū fm̄ vnaz
 acceptiōem. quia est contra bonitatē des
 que sp̄m̄ sancto appropatur. z sic oē pec
 catum quod ex certa malicia puenit. est
 peccatum in sp̄m̄ sanctum. **U**ñ inuidia
 cum sit ex certa malicia: peccatum est in
 sp̄m̄ sanctum. **S**ic ergo manifestū est q̄
 iuidia est valde magnū peccatū. **¶** **S**e
 cūdo facit ad detestatiōem huius viciū
 hoc q̄ ip̄m est oppositum charitati. **U**ñ
 sicut charitas excellentissima est fructū.
 sic iuidia pessimū viciū erit. **P**etior em̄ ē
 inuidia q̄ auaricia. **A**uarus em̄ etsi nō
 vult p̄municare bona sua. tamē vult q̄
 ali' ea cōmunicēt. **I**nuidus vō nō vult
 p̄municare bona sua. nec vult q̄ ali' ea
 cōmunicet. immo inuidus est petior om̄s
 creatura. vñ **Greg.** sup **Gen.** **I**ndiciū
 maxime diuine bonitatis est: q̄ quelibz
 res cogitur dare seip̄am. **A**b hac liber
 tate d̄ generat iuidus diuidens se a do
 et a creaturis. socians se diabolo qui bo
 nis om̄ibus iuidet. **¶** **T**ertio facit ad
 detestatiōem huius pcti. q̄ hoc viciū pu
 re z totum malum est. **A**lia em̄ pctā ba